

Detaljplan och detaljplaneändring 920600 samt underjordisk detaljplan 920500ma och tomtindelning och ändring av tomtindelning, 92 Gjután / Långmossevägen 10

VD/6119/10.02.04.00/2023

SP/MHA/JKÖ/VIK/SE/EA

Vanda Energi Ab:s avfallskraftverk och tomt utvidgas i Gjutans. Sammanlagt 80 000 m²-vy byggrätt detaljplaneras. Långmossevägens gatuområde och stadsdelsgränsen mellan Gjután och Västersundom flyttas.

Detaljplanen gäller ett trafikområde i stadsdel 90, Västersundom.

Detaljplaneändringen gäller en del av kvarteret 92201 samt gatuområde i stadsdel 92, Gjután.

Den underjordiska detaljplanen gäller en underjordisk järnvägstunnel i stadsdel 92, Gjután.

Tomtindelningen och ändringen av tomtindelningen gäller en del av kvarteret 92201 i stadsdel 92, Gjután.

Området ligger inom Vanda Energi Ab:s avfallskraftverksområde i Gjután, norr om anslutningen mellan Borgåleden och Ring III.

Sökande

Vanda Energi Ab.

Markägande

Området ägs av Vanda Energi Ab, Vanda stad samt finska staten.

Beredning

Staden har utarbetat detaljplanen. Utöver stadens egna sakkunniga har Vanda Energi Ab samt bolagets konsult AFRY Finland Oy medverkat i beredningen av planens referensplaner och utredningar.

Generalplan

I den generalplan med rättsverkningar som godkänts av stadsfullmäktige 25.1.2021 är området ett område för samhällsteknisk försörjning ET samt trafikområde L, där det finns ett tunnelavsnitt för tung spårtrafik.

Detaljplanen och detaljplaneändringen samt den underjordiska detaljplanen

Vanda Energi Ab har 21.9.2023 lämnat in en ansökan om att ändra detaljplanen så att en anläggning för koldioxidavskiljning samt en sorteringsanläggning för blandavfall kan byggas på avfallskraftverkets fastighet på Långmossevägen 10. Den detaljplanerade byggrätten räcker inte till och tomten måste utvidgas. Syftet är att ta tillvara koldioxiden från avfallskraftverkets rökgaser, cirka 700 000 ton per år, och att avskilja plast och metall från blandavfall för återvinning. Målet med projektet är att åstadkomma en betydande minskning av växthusgasutsläpp. Till projektet hör också förfarandet för miljökonsekvensbedömning (MKB) med utredningar.

Kvartersområdet för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) för Vanda Energi Ab:s avfallskraftverk utvidgas till Långmossevägens gatuområde och byggrätten utökas med 30 000 m²-vy. En del av Långmossevägen och kommunaltekniken under vägen flyttas till Borgåledens norra kant till ett gatuområde som saknar detaljplan. Remsan i norra delen av Borgåleden detaljplaneras till landsvägsområde (LT). För Nordsjö hamnbanas underjordiska järnvägsområde (ma-LR) som ligger under avfallskraftverket utarbetas en underjordisk detaljplan 920500ma.

Anläggningen för koldioxidavskiljning kommer att ligga i norra kanten av kvartersområdet och sorteringsanläggningen för blandavfall i anslutning till avfallskraftverkets anläggning JV1, på dess södra sida. Det buller från verksamheterna i kvartersområdet som påverkar närrekreationsområdet och boendet begränsas genom planbestämmelser. Hantering och lagring av avfall och kemikalier ska placeras i byggnader så att de inte orsakar brandfara, nedskräpning, dammbildning, luktolägenhet, risk för förorening av mark eller yt- och grundvatten eller andra olägenheter för miljön. Även bergsbrytningen på tomten ska begränsas till den mängd som är nödvändig för att genomföra detaljplanen och tillräcklig planering av den (etappindelning och organisering av tåkten) ska säkerställas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet innan åtgärden inleds. NTM-centralen i Nyland har 10.3.2025 beviljat tillstånd att avvika från de bestämmelser om fridlysning enligt 74 § i naturvårdslagen som tillämpas på förekomsten av grön sköldmossa som hamnar under byggandet och brytningen i norra kanten av kvartersområdet. Verksamheten i avfallskraftverkets anläggningar förutsätter också miljötillstånd.

Detaljplaneområdet har en areal på cirka 17,94 ha. Kvartersområdet (ET) utgör sammanlagt ca 16,29 ha och trafik- och gatuområdena sammanlagt ca 1,65 ha. Det underjordiska järnvägsområdet är ca 0,99 ha stort. Kvartersområdets byggrätt är sammanlagt 80 000 m²-vy, varvid områdets exploateringsstal är $e = 0,45$ och kvartersområdets exploateringsstal är $e = 0,49$. Med detaljplanen fastställs bestämmelser som uppfyller nuvarande krav och mål, särskilt när det gäller begränsning av miljöstörningar, klimatneutralitet, laddstationer för elbilar och hantering av dagvatten.

Detaljplanen omfattar ett markanvändningsavtal samt en tomtindelning och ändring av tomtindelningen.

Med detaljplanen främjar man stadens strategiska riktlinjer genom att skapa fler arbetsplatser och minska mängden växthusgaser.

Deltagande och växelverkan

Detaljplanearbetet har inletts som detaljplaneändring nr 002581 och underjordisk detaljplan nr 920500ma. Ett program för deltagande och bedömning gjordes upp 22.2.2024. I Vantaan Sanomat har det meddelats att detaljplanen blivit aktuell och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken.

Programmet för deltagande och bedömning uppdaterades 11.2.2025 eftersom detaljplaneändringens områdesgränser har ändrats genom en utvidgning till ett område som saknar detaljplan. Detaljplaneändringen nr 002581 och den underjordiska detaljplanen 920500ma har därför fått ett nytt namn: "Detaljplan nr 920600 och underjordisk detaljplan 920500ma".

Efter det att planen blivit aktuell och den efterföljande uppdateringen av programmet för deltagande och bedömning inlämnades totalt 18 stycken åsikter och myndighetsställningstaganden.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planen följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9, uppdaterad FGE 10.10.2022 § 7).

Planen gäller mark som till viss del ägs av Vanda stad och medför arbetsplatstomter (1 st.).

Avtal

Detaljplanen omfattar ett markanvändningsavtal.

Stadsmiljönämnden 19.1.2026 § 13

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen att

- a) förslaget till detaljplan och förslaget till ändring av detaljplanen 920600 och den underjordiska detaljplanen 920500ma samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 90 Västersundom, 92 Gjukan / Långmossevägen 10, som daterats 19.1.2026, framläggs i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
- b) detaljplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden,
- c) avgiftsklass 4 fastställs och det konstateras att sökanden Vanda Energi Ab betalar ändringskostnaderna (60 000 €), plus en extraavgift för utarbetande av en tomtindelning och en ändring av tomtindelningen (1 100 €), sammanlagt 61 100 € och
- d) protokollet justeras för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Stadsstyrelsen 26.1.2026 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) förslaget till detaljplan och förslaget till ändring av detaljplanen 920600 och den underjordiska detaljplanen 920500ma samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 90 Västersundom, 92 Gjukan / Långmossevägen 10, som daterats 19.1.2026, framläggs i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
- b) detaljplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden,
- c) avgiftsklass 4 fastställs och det konstateras att sökanden Vanda Energi Ab betalar ändringskostnaderna (60 000 €), plus en extraavgift för utarbetande av en tomtindelning och en ändring av tomtindelningen (1 100 €), sammanlagt 61 100 €

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Framläggning

Förslaget till detaljplan och förslaget till detaljplaneändring och den underjordiska detaljplanen samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen hölls framlagt 11.2–12.3.2026 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades en anmärkning. I anmärkningen krävs att detaljplaneförslaget och förslaget till detaljplaneändring förkastas eftersom det inte finns något behov av en sorteringsanläggning för blandavfall eller en anläggning för koldioxidavskiljning. Avfallskraftverket och dess nya verksamheter kommer att försämra miljön avsevärt och bland annat orsaka nedskräpning av närområdet och Gjutans friluftsområde samt öka miljöbullret i området.

Planutlåtanden

Stadsstyrelsen beslutade 26.1.2026 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 16 utlåtanden från olika instanser och 8 lämnades in.

Utförda justeringar

Med anledning av Säkerhets- och kemikalieverkets (Tukes) och Tillstånds- och tillsynsverkets (LVV) utlåtanden har det gjorts justeringar i planbestämmelserna om hantering av avfall och kemikalier samt om spridning av miljöbuller från avfallskraftverket, och miljöbullerutredningen har uppdaterats. Kravet på att hanteringen och lagringen av kemikalier sker i byggnader kan öka olycksriskerna. Kemikaliesäkerhetslagen definierar också många avfall som kemikalier. Planbestämmelserna har ändrats så att hantering och lagring av avfall och kemikalier inte behöver ske inomhus. I stället ska lagring och hantering av avfall och kemikalier utföras på ett sådant sätt att utsläpp till miljön förhindras på annat sätt.

Remsan mellan Långmossevägens nya gatuområde och de nuvarande körbanorna på Ring III/Borgåleden, som i det framlagda detaljplaneförslaget anvisats som landsvägsområde (LT), har uteslutits ur detaljplaneförslaget och förslaget till detaljplaneändring. Det är ändamålsenligt att i den framtida detaljplanen anvisa en stor sammanhängande helhet för landsvägsområdet istället för en remsa. I och med utelämnandet av trafikområdet och den mindre flytten av stadsdelsgränsen gäller detaljplanen inte stadsdel 90 Västersundom. Den totala arealen för detaljplanen och arealen för trafikområden minskar något jämfört med det detaljplaneförslag som varit framlagt. Detaljplaneområdet har en areal på cirka 17,56 ha. Kvartersområdet (ET) utgör totalt ca 16,29 ha och gatuområdena totalt ca 1,28 ha. Det underjordiska järnvägsområdet är i sin helhet ca 0,99 ha stort. Kvartersområdets byggrätt är sammanlagt 80 000 m²-vy, varvid områdets exploateringsgrad är $e = 0,46$ och kvartersområdets exploateringsgrad är $e = 0,49$.

Planbeskrivningen har kompletterats med en uppdatering av miljöbullerutredningen, planprocessens skeden, delaktighet och växelverkan, utgångsläget, planeringssituationen, planens struktur och områdesreserveringar, planens konsekvenser samt blanketten för uppföljning av detaljplanen.

Justeringarna är inte väsentliga och därför behövs ingen ny framläggning.

Avtal

Stadsstyrelsen 23.3.2026 § 17

Stadsmiljönämnden 5.5.2026 § 12

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att

- a) ge svar på anmärkningen och utlåtandena i enlighet med bilagan och utföra de justeringar som föreslås, samt meddela om detta beslut och ge kommunens motiverade ställningstagande i enlighet med 65 § i lagen om områdesanvändning till dem som lämnat in anmärkningen och meddelat sin adress,
- b) föreslå för stadsstyrelsen att detaljplaneförslaget och förslaget till detaljplaneändring 920600 och den underjordiska detaljplanen 920500ma samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 92 Gjután / Långmossevägen 10, som daterats 5.5.2026, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsen 1.6.2026 § 25

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar föra detaljplaneförslaget och förslaget till detaljplaneändring 920600 och den underjordiska detaljplanen 920500ma samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 92 Gjután / Långmossevägen 10, som daterats 5.5.2026, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 22.6.2026 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar godkänna detaljplaneförslaget och förslaget till detaljplaneändring 920600 och den underjordiska detaljplanen 920500ma samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 92 Gjután / Långmossevägen 10, som daterats 5.5.2026.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Detaljplaneförslag och förslag till detaljplaneändring 5.5.2026
- Detaljplanebeskrivning 5.5.2026
- Anmärkningar och svar 5.5.2026
- Utlåtanden och svar 5.5.2026

Annat material i anslutning till ärendet:

- – 920600 bullermodellering 10.4.2026 (På planens webbsidor, länk: <https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/ojangan-pitkasuontielle-hiilidioksidin-talteenotto-ja-varastointihanke?did=1335980&fid=1415305&download=920600%20melumallinnus%2010.4.2026.pdf>)
- Vanda Energi Ab:s avskiljning av koldioxid, Vanda, Helsingfors, MKB-programmets material (Ymparisto.fi, länk: <https://www.ymparisto.fi/sv/medverka/miljokonsekvensbedomning/vanda-energi-abs-avskiljning-av-koldioxid-vanda-helsingfors>)

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Milja Halmkrona, områdesarkitekt, tfn 040 536 9606,
Jukka Köykkä, planeplanerare, tfn 050 302 9283
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)